

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE FAUNA SILVESTRE DE MENORCA

MEMÒRIA ANUAL 2024

Març, 2025

Gestionat per:

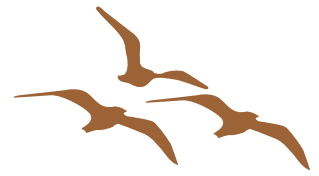
**Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural**

Consorci per a la Recuperació
de la Fauna

**GOB
MENORCA**

ECOLOGISME RESPONSABLE

Redacció i elaboració de continguts i anàlisi i tractament de dades:

Míriam García Vendrell, Coordinadora del Centre de Recuperació de
Fauna Silvestre de Menorca

Les imatges incloses en aquesta memòria tècnica són propietat de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, atès que han estat preses en el marc de la seva tutela sobre la fauna silvestre i en el desenvolupament de les activitats del GOB Menorca i del Centre de Recuperació de Fauna Silvestre de Menorca. Es reconeix l'autoria de les persones que han capturat les imatges mitjançant la citació del seu nom en cada fotografia cedida.

ÍNDEX

1. Introducció

2. Centre de recuperació

- a. Equip de feina
- b. Registre històric d'ingressos
- c. Resum dels ingressos del 2024
 - I. Ingressos fauna silvestre
 - 1. Via d'entrada
 - 2. Ingressos mensuals
 - 3. Distribució per classes
 - 4. A destacar de les espècies ingressades
 - 5. Municipis de procedència
 - 6. Principals causes d'ingrés
 - 7. Resolucions dels ingressos
 - 8. Marcatge
 - 9. Dades d'espècies amenaçades
 - II. Ingressos exòtics i domèstics
 - 1. Via d'entrada
 - 2. Distribució per classes
 - 3. Municipis de procedència
 - 4. Principals causes d'ingrés
 - 5. Resolucions dels ingressos
- d. Actuacions de rescat d'amfibis
- e. Alliberaments destacats de l'any
- f. Sessions de necròpsies

ÍNDEX

3. Educació ambiental

- a. Visites escolars
- b. Excursió Escola d'Adults
- c. Portes obertes
- d. Visites d'estiu

4. Voluntariat

- a. Al Centre de Recuperació
- b. Programa de cria de polls

5. Formació

- a. Polícies municipals de Menorca
- a. Estudiants en pràctiques

6. Divulgació

7. Col·laboracions amb projectes científics

- a. Projectes
- b. Workshop estatal de tortugues marines

8. Agraïments

- a. Establiments i entitats col·laboradores
- b. Equip de treball i col·laboradors

ANNEXOS

CONTACTE

1. INTRODUCCIÓ

L'any 1987 el **GOB Menorca** va decidir organitzar uns equips de gent voluntària per oferir assistència a la fauna silvestre accidentada, que no disposava de cap servei d'atenció. Veterinaris i naturalistes s'aplicaven a rebre animals i procurar la seva recuperació. Una dècada més tard, es van muntar les instal·lacions actuals del **Centre de Recuperació de Fauna Silvestre**, alçades també amb mans voluntàries i ubicades a les pedreres de s'Hostal gràcies a la col·laboració de la **Fundació Lithica**.

Després de 20 anys de funcionament voluntariós però eficaç, en 2018 es signa un conveni amb el **Consorci per a la Recuperació de la Fauna de les Illes Balears** (COFIB), que permet augmentar el servei i les dotacions. Avui, es recullen cada any centenars d'exemplars de fauna silvestre, que són atesos de manera professional i, sempre que és possible, retornats a la natura. El Centre de Fauna acull també visites escolars i de públic en general, per donar a conèixer els reptes de la nostra biodiversitat.

1. INTRODUCCIÓ

D'entre les diverses tasques que assumeix el CRFS Me s'hi troben:

- Atenció telefònica, recollida i assistència a la fauna els 365 dies a l'any, 24 hores.
- Rehabilitació, marcatge i alliberaments d'espècies silvestres. Les aus són anellades amb anelles metàl·liques homologades, els mamífers s'identifiquen amb microxips i a les tortugues de terra amb fotoidentificació.
- Servei veterinari de la clínica Jaume Pons.
- Necròpsies d'animals facilitats en custòdia pels Agents de Medi Ambient per determinar causes de mortalitat amb indicis de mort no natural.
- Educació ambiental i tasques de divulgació.
- Suport a la Fundació Palma Aquàrium amb el rescat d'espècies marines protegides.
- Assessorament, recepció i gestió d'espècies al·lòctones i domèstics extraviats.
- Cura i manteniment de la línia d'animals irrecuperables que romanen al CRFS Me.
- Bioteri: manteniment de 10 línies de ratolins per a proporcionar aliment viu/fresc quan és necessari.
- Tasques administratives derivades del CRFS Me.
- Manteniment i reforma de les instal·lacions.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Equip de feina

EL CRFS Me vetlla per la fauna silvestre accidentada oferint assistència i servei de recollida arreu de l'illa sense descans, els 365 dies de l'any.

És gràcies a l'augment del nivell de conscienciació ciutadana pel que fa a la preservació i conservació del medi ambient, que cada any l'equip del CRFS Me atèn i gestiona un elevat nombre de telefonades d'avisos referents a la fauna.

Aquest equip a la vegada ofereix un servei de recollida dels animals, s'encarrega de la recepció i de la gestió dels ingressos i de la posterior reintroducció dels individus recuperats novament al seu hàbitat. No obstant, com que el volum d'avisos de la ciutadania és tan elevat i de logística complexa, el CRFS Me compta amb l'**ajuda i cooperació** principalment dels **cossos de les policies locals i de les clíniques veterinàries** de l'illa com a punts de recollida d'animals accidentats.

Tanmateix, l'equip del CRFS Me s'encarrega de la divulgació i de l'educació ambiental relacionada amb el Centre i organitza **diverses jornades de voluntariat** a l'any que resulten **indispensables** per poder seguir realitzant les tasques rutinàries del Centre, el manteniment de les instal·lacions i l'atenció necessària als ingressats.

619 834 597

Camí Vell km1,
07760, Ciutadella
de Menorca

Personal del CRFS Me:

- Coordinació: 1
- Biòlogues: 2
- Tècniques: 1
- Guia visites estiu: 1

Equip de voluntàries:

- CRFS Me: 22
- Programa europeu: 4
- Programa cria de polls: 6
- Recollides: 9

Agraïments per col·laboració:

- Polícies municipals
- Policia Nacional
- Seprona i Guàrdia Civil
- Agents de Medi Ambient
- Bombers de Ciutadella i Maó
- Clíniques veterinàries
- Protectores d'animals de Ciutadella i Maó

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Registre històric d'ingressos

En els 27 anys de funcionament del CRFS Me s'han atès 27.605 animals, dels quals 16.949 han estat tortugues de terra (*Testudo hermanni*) provinents de la captivitat.

Al llarg dels anys es veu una marcada diferència pel que fa el volum d'ingressos segons el grup d'animal. Tot i que en general, en els darrers anys tots els grups mantenen una tendència positiva, havent-se vist incrementades les seves xifres d'ingrés, el grup de les aus és del que hem recepcionat la major diversitat d'espècies i el major nombre d'individus (Figura 1).

Els grups d'amfibis i invertebrats són bastant recents dins el registre històric, tenint-se dades només dels darrers 5 anys, pel que puguin passar despercebuts pel que fa al baix nombre d'ingressos (Figura 1).

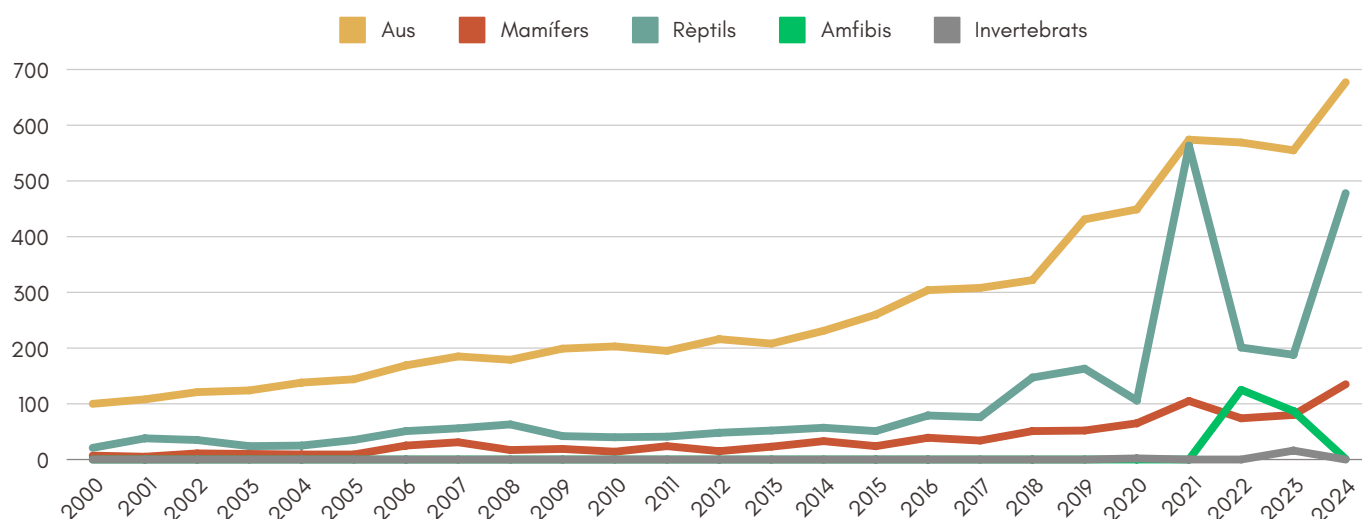

FIGURA 1.

Evolució del nombre d'ingressos (sense comptabilitzar les tortugues de terra provinents de la captivitat) agrupats pels principals grups ingressats: aus, mamífers, rèptils, amfibis i invertebrats des de l'any 2000 fins el 2024.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Via d'entrada

El 2024 han entrat **1.291 animals**, dels quals 1.220 han estat d'espècies silvestres i 71 d'exòtiques. La majoria dels avisos de fauna han estat a través de **particulars** (70.5%) i de les **policies locals** (15.4%) (Figura 2). Cal destacar que el volum d'entrades pels Agents de Medi Ambient (AMA) són de cadàvers dels quals es té sospita d'una mort no natural i se'ls hi practica la necròpsia, i que dels animals que entrega el Seprona són generalment decomisos. Les altres entrades, tot i ser minoritàries també són rellevants.

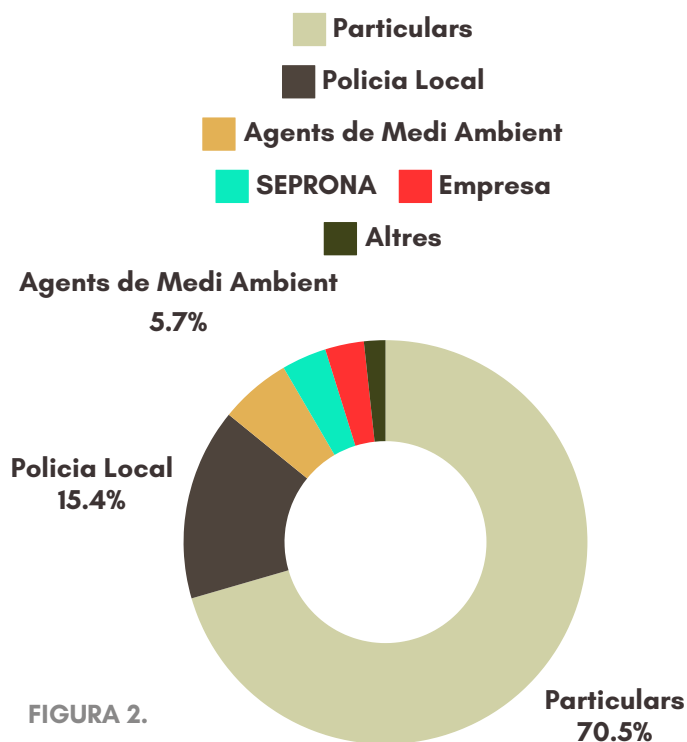

FIGURA 2.

Servei de recollida anual.

Ingressos mensuals

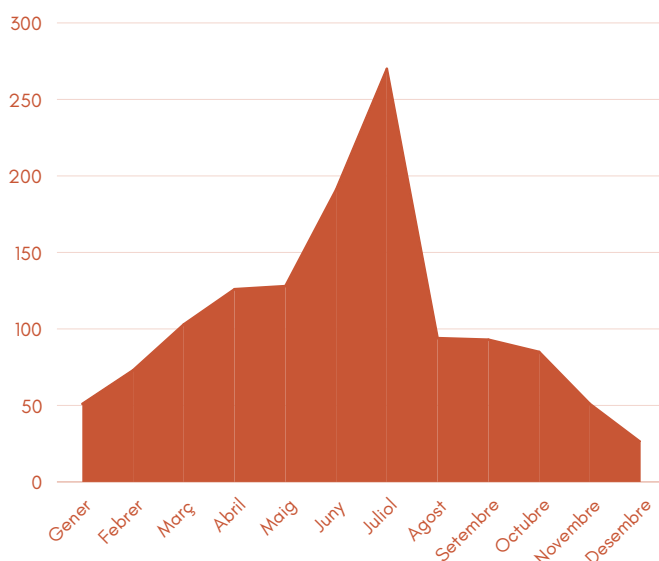

FIGURA 3.

Distribució de les d'entrades (1291) per mesos de l'any.

El volum d'entrades es veu força concentrat els mesos de juny i juliol (Figura 3), finestra estival que coincideix amb el **període de cria** de la majoria de la fauna de Menorca, i amb l'època de **major densitat turística**, fet que incrementa les probabilitats de troballa d'animals que requereixen assistència.

El **juny** es van tenir **dues puntes elevades d'entrades**, els dies 4 i 28, arribant a les 29 i 23 entrades respectivament. I el **juliol** també va coincidir amb **dos dies record d'entrades**, els dies 16 i 30 amb 69 i 38 ingressos respectivament.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Distribució per classes

FIGURA 4.

Percentatges d'ingressos d'espècies silvestres per classes i tendències d'increment o descens, respecte el 2023.

De les 81 espècies ingressades, 66 corresponen a fauna autòctona i 15 a espècies al·lòctones i domèstiques.

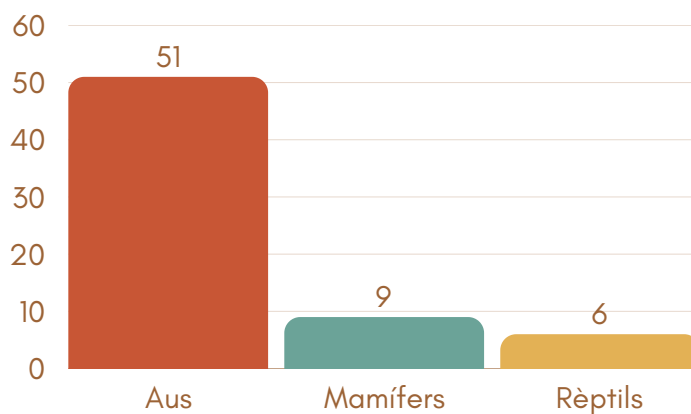

FIGURA 5.

Nombre d'espècies silvestres ingressades segons la classe.

A destacar de les espècies ingressades

Dels ingressos de l'any destaquen les següents dades:

- **Espècies rares o de difícil ingrés:** 1 grua (*Grus grus*), 1 moretó (*Aythya ferina*), un mussol emigrant (*Asio flammeus*) i una rata pinyada de peus grans (*Myotis capaccinii*).
- **Electrocucions:** 16 entrades dels quals només 2 ingressen vius però per lesions irrecuperables s'eutanasiaren. La resta són cadàvers entregats pels AMA que, gràcies a les necròpsies fetes, s'ha pogut determinar l'electrocució com a causa de la seva mort.
- **Hams/art de pesca:** 5 ingressos d'espècies d'aus marines protegides amb categoria vulnerable: 1 corb marí (*Gulosus aristotelis*) i 4 gavines corsa (*Ichthyophaga audouinii*).
- **Trampes de vasc/pega:** 6 ingressos dels quals 3 corresponen a petits rapinyaires, 1 xoriguer (*Falco tinnunulus*) i 2 mussolets (*Otus scops*).
- **Decomissos i captivitat:** respecte l'any anterior, els decomissos de tortuga mediterrània per part del SEPRONA han disminuït 2,7 vegades més, mentre que les cedides per tinença de particulars han augmentat un 20%.

A l'annex I, II i III es mostren els noms comuns i científics de les diferents espècies silvestres ingressades i apareixen classificades segons l'ordre al que pertanyen, així com el nombre d'individus que ha necessitat assistència de cada espècie, les principals causes d'entrada i la seva resolució, entre d'altres.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Municipis de procedència

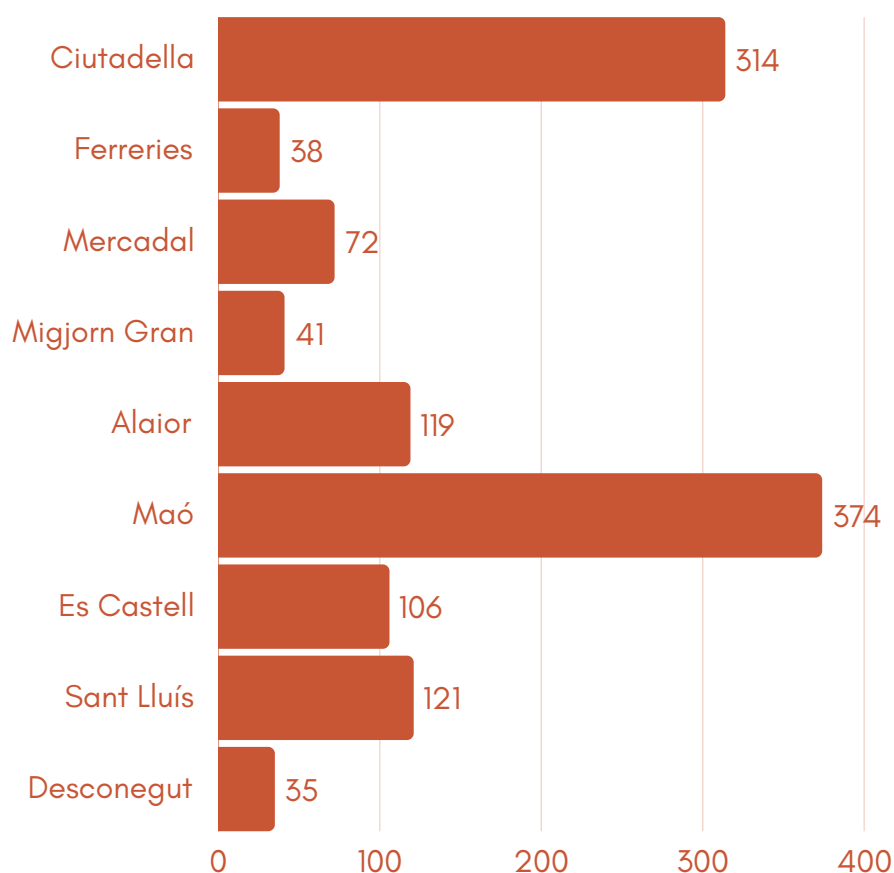

FIGURA 6.

Procedència municipal dels 1220 ingressos.

Els municipis més extensos de terreny insular, Maó i Ciutadella, són dels que en deriven més animals al CRFS Me cada any. El present any s'han rebut 374 i 314 entrades de silvestres respectivament, seguits dels municipis de Sant Lluís i d'Alaior, amb les 121 i 119 respectives entrades (Figura 6).

Els casos inclosos dins de l'apartat *Desconegut* són tots aquells dels quals no es tenen dades sobre la procedència dels animals ingressats.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés

Les principals causes d'ingrés d'espècies silvestres que il·lustra la Figura 7 han estat:

- La **captivitat** de **tortugues mediterrànies** (285) que es comptabilitzen juntament amb les decomisades (42), sumant un total de **327 exemplars**, un 6.5% menys respecte el 2023.
- L'entrada de **polls i cries**, ingressades tant en fases primerenques de desenvolupament (198) com més avançades, com a volanders (83), han suposat un increment del 7% respecte l'any anterior, arribant als 281 ingressos. No obstant, aquesta causa d'entrada fa referència a animals sense patologia associada, de manera que si analitzem la totalitat dels ingressats per l'edat, la xifra puja fins als **655 ingressos** (els quals 373 es troben classificats dins altres causes), havent-se gestionat un total de 372 polls d'aus (la majoria de passeriformes), 234 cries i juvenils de rèptils (principalment tortugues de terra) i 49 cries de mamífers (fonamentalment d'ericons).
- Per lesions com a conseqüència d'un **traumatisme desconegut** (139), afectant principalment a les aus (117).

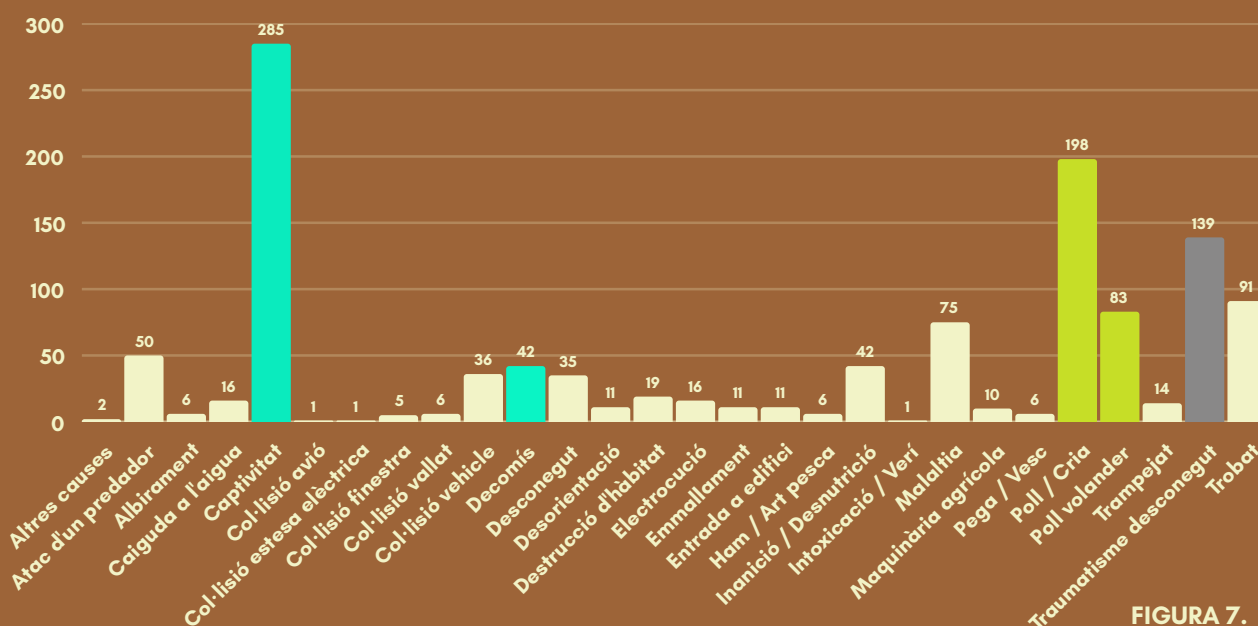

FIGURA 7.

Nombre d'animals silvestres ingressats segons la causa d'entrada al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés de polls i cries

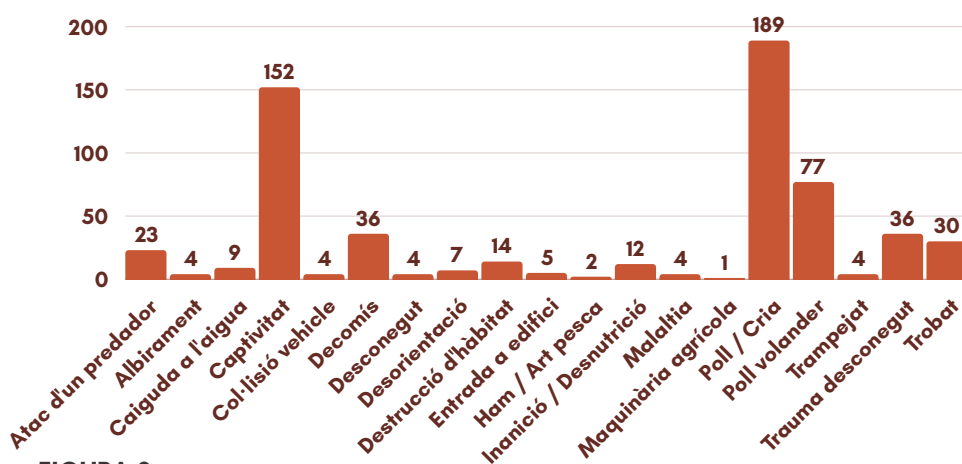

FIGURA 8.

Nombre de polls i cries silvestres ingressats vius (613 dels 655 ingressats en total) segons la causa d'entrada al CRFS Me.

Sense tenir en compte les causes de *Poll/cria* i *Poll volander*, ni *Captivitat* i *Decomís* per tractar-se només de tortugues de terra (cries i juvenils), s'observa com les altres causes d'ingrés que acumulen major volum d'entrades de polls i cries han sigut, en ordre descendent (Figura 8):

- **Traumatisme desconegut** (36): afectant principalment a esplugabous, gavines, pardals i tords.
- **Trobat** (30): majoritàriament tortugues de terra sanes trobades per particulars a camins i zones ajardinades.
- **Atac d'un depredador** (23): la majoria han estat provocats per moixos i han afectat a 4 espècies protegides.
- **Destrucció de l'hàbitat** (14): fa referència a la destrucció de nius de pardals i de rata cellarda, com va ser el cas de l'ingrés d'una ventrada sencera amb la mare i tot per la destrucció del seu niu.
- **Inanició/Desnutrició** (12): solen ser individus juvenils en fase de dispersió, que es troben en ple procés d'aprenentatge de tècniques d'alimentació, com ara aus marines i petits rapinyaires.

D'entre els polls ingressats, l'ordre més voluminós és el dels passeriformes (Figura 9), on les espècies més predominants són els pardals i els tords, seguit dels apodiformes (falzies) i dels columbiformes (tudons i tórtres). Tot i que si posam l'enfoc en el grup dels rapinyaires (el qual engloba els ordres d'accipitriformes, falconiformes i strigiformes) veim com la representació és més elevada que en els dos ordres anteriors, arribant a les 54 entrades (Figura 9).

Ordre	Nombre de polls
Accipitriformes	10
Anseriformes	12
Apodiformes	42
Charadriiformes	17
Colombiformes	38
Falconiformes	23
Passeriformes	178
Strigiformes	21

FIGURA 9.

Nombre de polls ingressats dels ordres més abundants.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - rapinyaires

Les 3 causes principals d'ingrés són (Figura 10):

- **Traumatisme desconegut** (20.9%): afecta tant als de petita envergadura (8 xoriguers i 6 mussolets), com als de mitjana (*A.flammeus* i òliba) i gran envergadura (arpella, falcó, soter i milà).
- **Polls** (21.8%): principalment de mussols (10), xoriguers (7) i òlibes (5).
- **Trampejat** (12.7%): exemplars migrants caiguts en trames de l'aeroport. Han estat 1 arpella i 13 xoriguers.

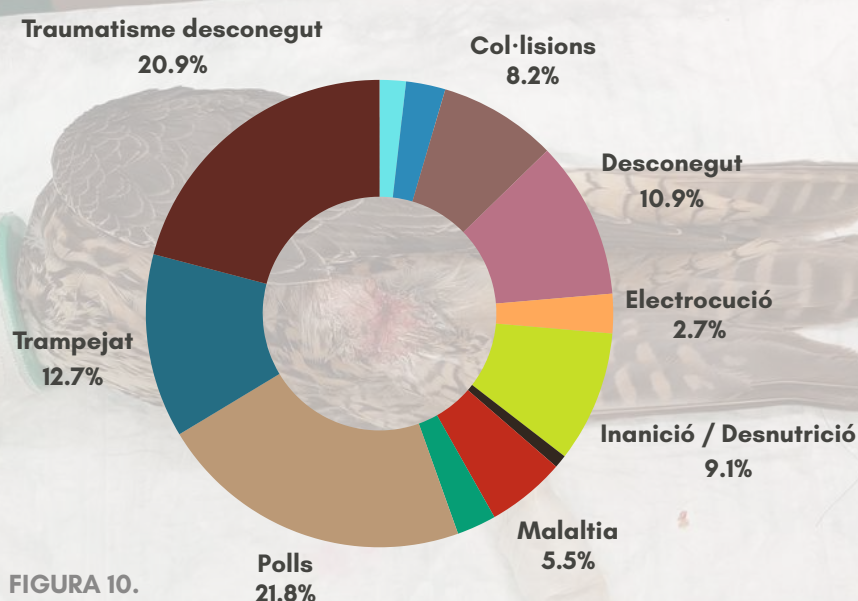

FIGURA 10.

Principals causes d'entrada dels 118 rapinyaires al CRFS Me.

D'altra banda, cal destacar també els següents casos:

- **Electrocucions:** determinades a partir de les necròpsies fetes a cadàvers lliurats pels AMA.
- **Pega/vesc:** a un xoriguer (Figura 11) i 2 mussols atrapats amb trames de vesc per a rosegadors i insectes.
- **Intoxicació/verí:** a un exemplar d'òliba que provenia del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

FIGURA 11.

Xoriguer (*F.tinnunculus*) atrapat a una trampa de vesc per a rosegadors.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - marines

La majoria de les espècies d'aus marines es troben **amenaçades** principalment per les **captures accidentals** amb arts de pesca. Com a conseqüència, **moltes es troben sota una categoria de protecció autonòmica, estatal i europea**.

De les espècies ingressades al CRFS Me, la seva casuística principal a destacar, tal vegada no pel nombre d'entrades però sí per l'impacte ocasionat a les poblacions, seria (Figura 12):

- **Desorientació** (9.1%): afecta sobretot a polls volanders de virot gros i petit per l'efecte de la contaminació lumínica.
- **Electrocucions** (9.1%): afecta a gavines que quan estan banyades i es volen posar a una torre, s'arriben a electrocutar per conducció, per proximitat al cablejat, sovint sense arribar a tocar-los.
- **Ham/art pesca** (7.6%): la modalitat de pesca del curricà és la principal causa d'ingrés d'espècies com els corb marins i les gavines corsa (Figura 13).
- **Malaltia** (15.2%): des de fa uns anys, els quadre de paràlisi de gavines comença a ser preocupant, ja que no es té clar l'origen que els hi causa. Amb pautes de repòs i rutines d'hidratació es solen recuperar.

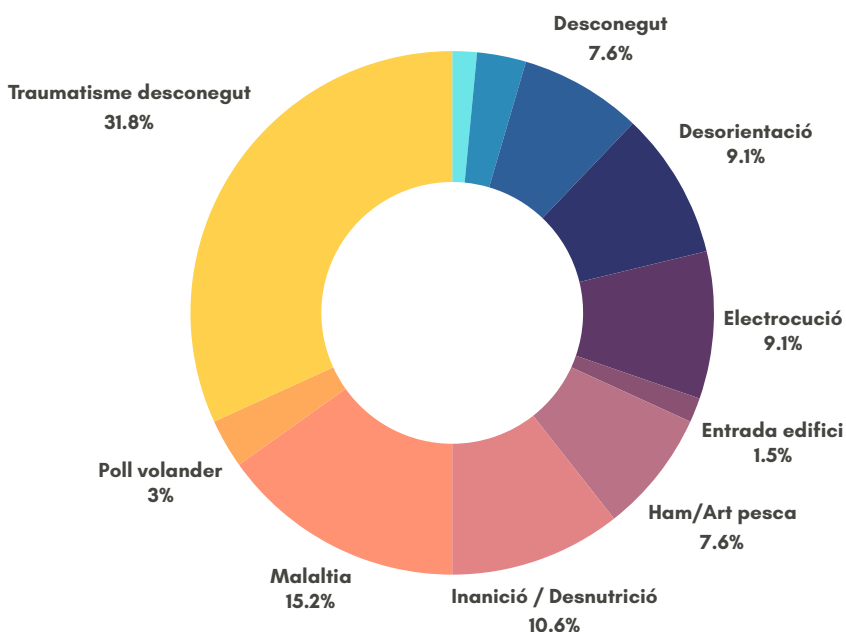

FIGURA 12.

Principals causes d'entrada de les 70 aus marines al CRFS Me.

FIGURA 13.

Gavina roja (categoria vulnerable) amb un ham al bec (foto esquerra).

Radiografia de corb marí amb 2 hams, un a l'esòfag i l'altre a la pota dreta (foto dreta).

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - passeriformes

La principal causa d'ingrés dels passeriformes és la de **polls** (principalment de pardals, tords negres i verderols), ja que en època de cria la gent es troba amb pollets que han sortit del niu i els recullen pensant que estan perduts o són orfes, malgrat i que en la majoria dels casos els progenitors s'hi troben per la zona o han anat a cercar aliment per donar-los-hi (Figura 14). Seguidament, ve el **traumatisme desconegut** (Figura 14). Aquesta causa d'entrada de normal ja té un mal pronòstic, però en aquest grup es complica exponencialment per la dificultat en la seva manipulació en les rehabilitacions i les limitacions quirúrgiques, donada la fragilitat i mida reduïda de l'esquelet ossi.

Les **malalties** també suposen una difícil recuperació, ja que són animals molt nerviosos i molt sensibles a l'estrès, per tant, la constant manipulació per l'aplicació de tractaments els impacienta molt, fet que sovint fa que s'agreugin les lesions que ja presentaven (Figura 14).

En menor proporció, hem tingut entrades per la **destrucció de l'hàbitat**, que fa referència a nius que són destrossats en feines de jardineria i manteniment de cases i finques, i les **col·lisions**, sobretot amb vidrieres i vehicles, ja que sovint els impactes són mortals o els hi provoquen lesions medul·lars irrecuperables (Figura 15).

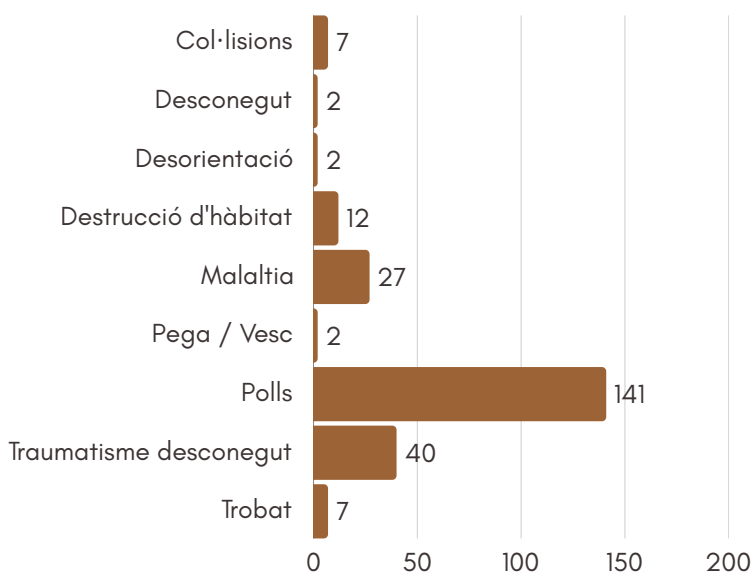

FIGURA 14.

Principals causes d'entrada dels passeriformes al CRFS Me.

FIGURA 15.

Oriol que acaba de patir una col·lisió amb una finestra d'una casa.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés de mamífers

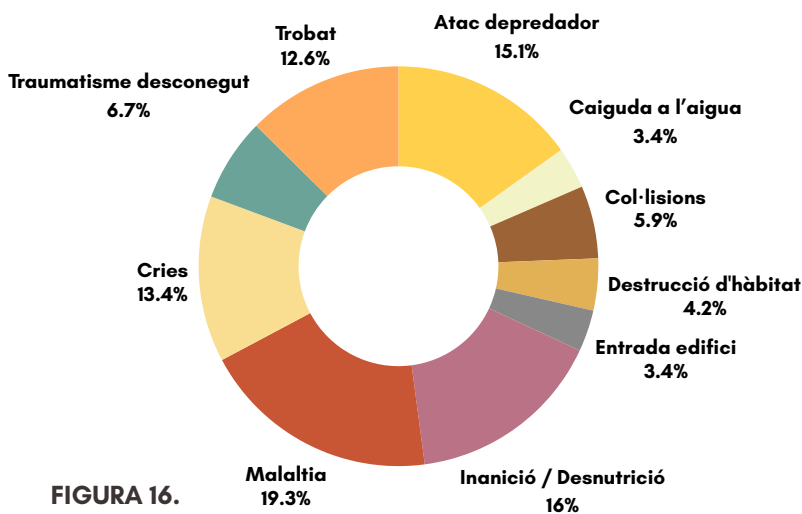

FIGURA 16.

Principals causes d'entrada dels mamífers silvestres al CRFS Me.

D'entre els mamífers, els eriçons solen ingressar per **malaltia (19.3%)** i **inanició (16%)** (Figura 16), sobretot quan finalitza l'hivern, solen ingressar amb quadres clínics de pneumònia i fortament parasitats que els deriven a patir una desnutrició severa per una reducció de la capacitat de mobilitat corporal i debilitat genèrica.

Els ingressats per **atacs de depredadors (15.1%)** (Figura 16) han estat eriçons que presentaven generalment ferides profundes a la nuca i a l'esquena per les mossegades de cans.

Els quiròpters solen ingressar per entrades a edificis, caigudes a l'aigua, trobats al carrer o per traumatismes desconeguts. Les rates cellardes, en canvi, han ingressat de cries i per la destrucció dels seus nius.

Principals causes d'ingrés de rèptils

Deixant al marge les tortugues de terra que ingressen per la seva tinença (captivitat i decomís), arribant a suposar fins el 73% d'entrades (Figura 17), altres causes que afecten a aquests animals són els **atacs de depredadors** (principalment de cans), l'espòròdica **trobada** d'elles per camins i zones enjardinades que sobta a la gent i els **traumatismes desconeguts**. També la **maquinària agrícola**, com les desbrossadores, que causen greus fractures a les closques. Les tortugues d'aigua ingressen sovint per la confusió de la gent amb tortugues exòtiques.

Les serps, en canvi, ingressen perquè els particulars les troben a la seva finca i s'alarmen, tot i tractar-se d'espècies autòctones de l'illa i inofensives (no presenten verí) i que efectuen control biològic sobre les poblacions de petits rosegadors. També per caure a piscines/safareigs o per ferir-les amb maquinària agrícola.

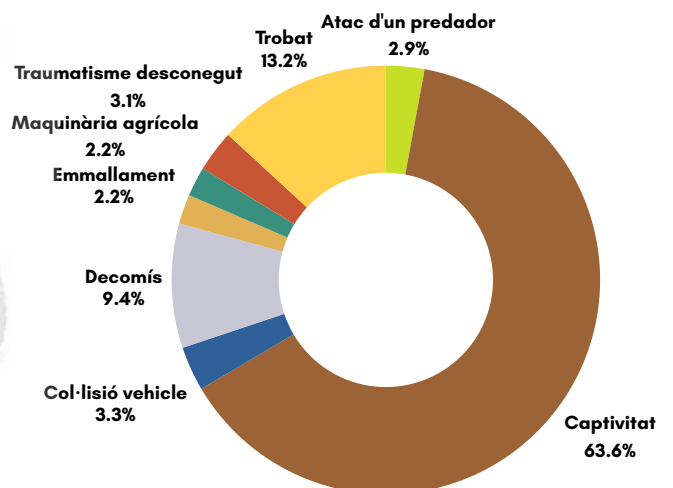

FIGURA 17.

Principals causes d'entrada dels rèptils silvestres al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos

Dels 1220 animals silvestres ingressats, el 34% s'han pogut recuperar i alliberar.

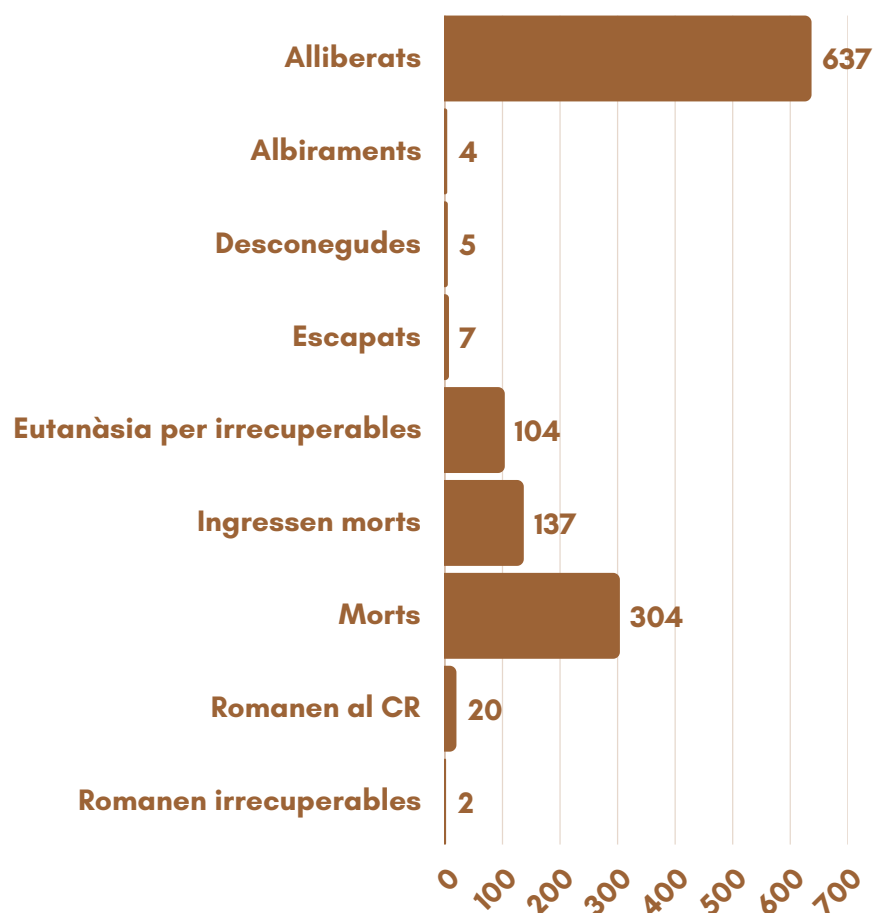

FIGURA 18.

Resolucions de la fauna silvestre ingressada al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - alliberats

S'han pogut **alliberar 637 animals** (Figura 18), dels quals si descomtam les tortugues mediterrànies provinents de la captivitat i decomisades, ja que són exemplars sense patologies associades, han estat un total de **316 animals**. En conjunt representa un 9% menys respecte a l'any anterior. Aquesta diferència però no reflecteix la realitat, atès que es deu a que el 2023 es va comptabilitzar el rescat de 85 calàpets de piscines hoteleres i enguany, tot i haver-se efectuat 3 actuacions de rescats, no es van poder registrar els individus.

Les causes d'ingrés sovint són complexes de tractar, i afecten de manera diversa en funció del grup.

Les més complexes a tractar i que han requerit de major atenció i dedicació han estat (Figura 19):

- **Polls i cries.** Hem criat i alliberat 145 exemplars que han ingressat de poll/cria, volander i per destrucció del seu hàbitat (nius). Els principals polls afectats han estat espècies de passeriformes (pardals, tords negre, cabots), de rapinyaires (xoriguers, mussols, òlibes i milans) i de falzies. De mamífers, eriçons i rates cellardes.
- **Col·lisions i traumatismes desconeguts.** Afectant a petits rapinyaires (mussols), passeriformes, gavines, eriçons i tortugues de terra.
- **Atac depredador.** Principalment de depredadors domèstics, afectant predominantment els moixos a passeriformes i ratapinyades, i els cans a tortugues i eriçons.
- **Malaltia.** Destacam el cas de les gavines que han ingressat amb quadres de paràlisi corporal parcial i completa.
- **Hams/art pesca.** Sovint requereixen de cirurgia per extreure els hams que les aus marines han ingerit, principalment corb marins i gavines roja.
- **Pega/vesc.** Sol passar en aus (passeriformes i rapinyaires petits) i resulta molt costós retirar els productes adherits al plomatge sense fer-lo malbé. S'han pogut alliberar un mussol i un verderol.

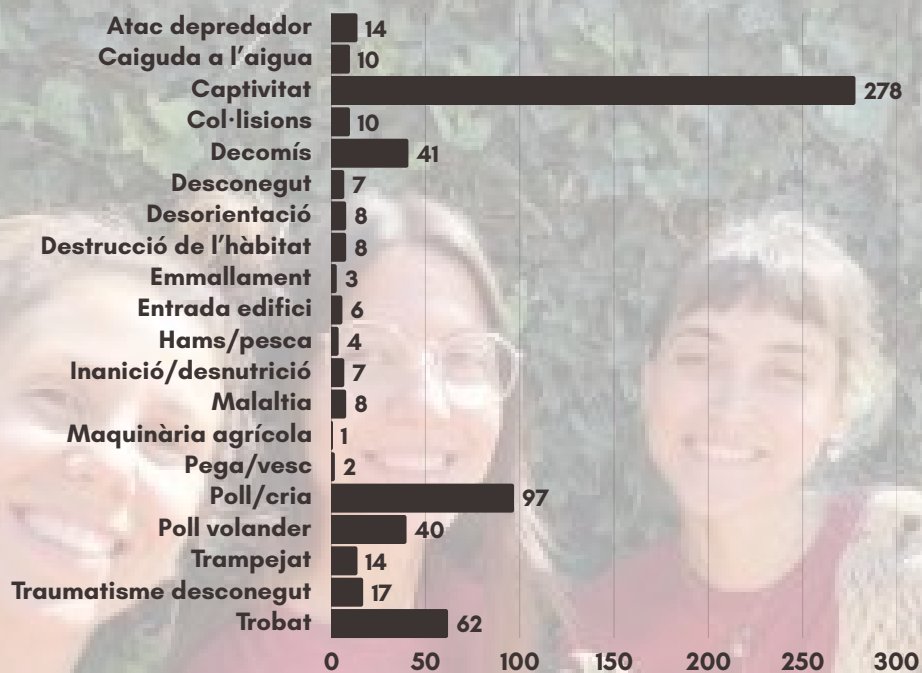

FIGURA 19.

Causas d'ingrés dels animals alliberats.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - baixes per eutanàsia per lesions irreversibles i morts al CR

Malauradament, no tota la fauna que ingressa arriba a recuperar-se. 304 animals s'han mort durant el procés de recuperació i 104 s'han hagut d'eutanasiar per lesions irreversibles (Figura 18). Existeix una **correlació inversa** entre la **finestra temporal de l'accident/patologia i la finestra temporal d'ingrés** de l'animal al CRFS Me, complicant-se el pronòstic quan més temps fa que l'animal ha patit l'accident i no ha pogut ser tractat d'immediat.

Les **col·lisions**, amb objectes coneguts (7.3%) o desconeguts (28.5%), sovint provoquen **fractures o luxacions** en els animals que són complexes de tractar, especialment en les aus (Figura 20). Factors com que les fractures (o luxacions) no siguin recents, que siguin obertes (l'exposició òssia aèria sovint va associada a una infecció que també s'ha de tractar), que siguin simples o astellades (ossos fragmentats i/o esmicolats), dificulta molt la cirurgia i les probabilitats de recuperació. L'**atac de depredadors** domèstics (8.1%) també ocasionen lesions letals, sobretot en petits passeriformes (Figura 20).

Pel que fa als **polls i cries** que ingressen i acaben morint, influeix molt també el temps que fa que no han estat alimentats, l'estona d'exposició al Sol, la deshidratació, l'impacte rebut en la caiguda del niu, si els ha atacat algun depredador (moixos i cans), si les persones que els troben els han alimentat amb una dieta errònia, etc. Tot plegat, en funció de la condició corporal i nutricional amb la que ingressen, i dels factors anteriors, es fa possible o es complica extremadament la seva criança i recuperació.

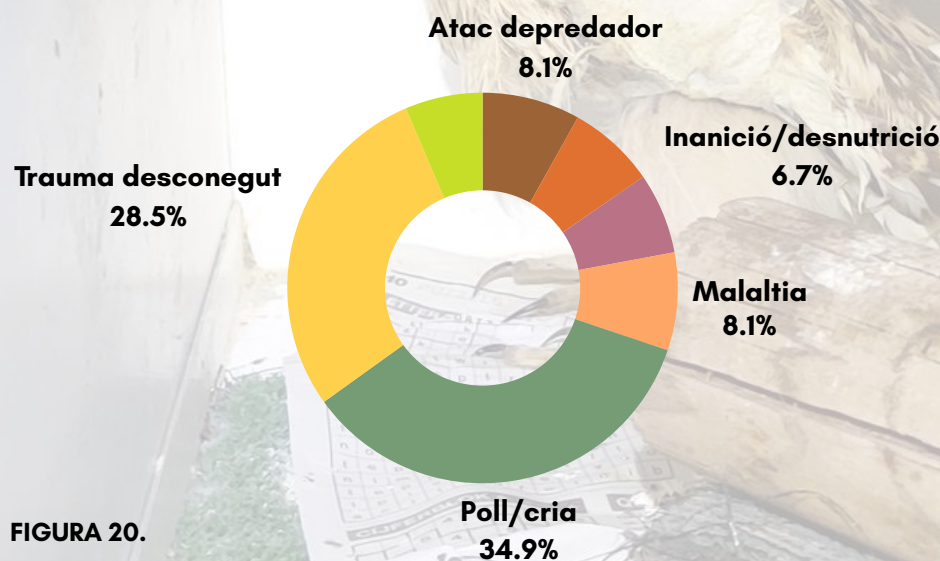

FIGURA 20.

Principals causes d'entrada dels animals morts o eutanasiats.

FIGURA 21.

Tudó que ha col·lisionat amb una finestra.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - Ingressen mort

El 49% dels 137 animals que han ingressat morts (Figura 18) han estat cadàvers que els AMA han recollit i entregat al CRFS Me per a poder-se fer les necròpsies.

De les necròpsies fetes per la veterinària del COFIB de Mallorca, es destaquen les següents causes de mortalitat (Figura 22):

- **Electrocucions:** 6 gavines, 5 corbs, 2 milans i un tudó.
- **Inanició/desnutrició:** 3 milans, un corb marí i un soter.
- **Malaltia:** afectant a tot un col·lectiu d'estornells que es van trobar morts.
- **Traumatisme desconegut:** 3 estornells i 2 milans.
- **Causa de la mort indeterminada:** 7 milans, un falcó, una òliba i una fotja. No es va poder determinar la causa de la mort per l'estat de descomposició avançada dels cadàvers.
- **Altres:** atac depredador (corb marí), caiguda a l'aigua (sebel·lí), col·lisió vehicle (milà) i trobat (tortuga mediterrània).

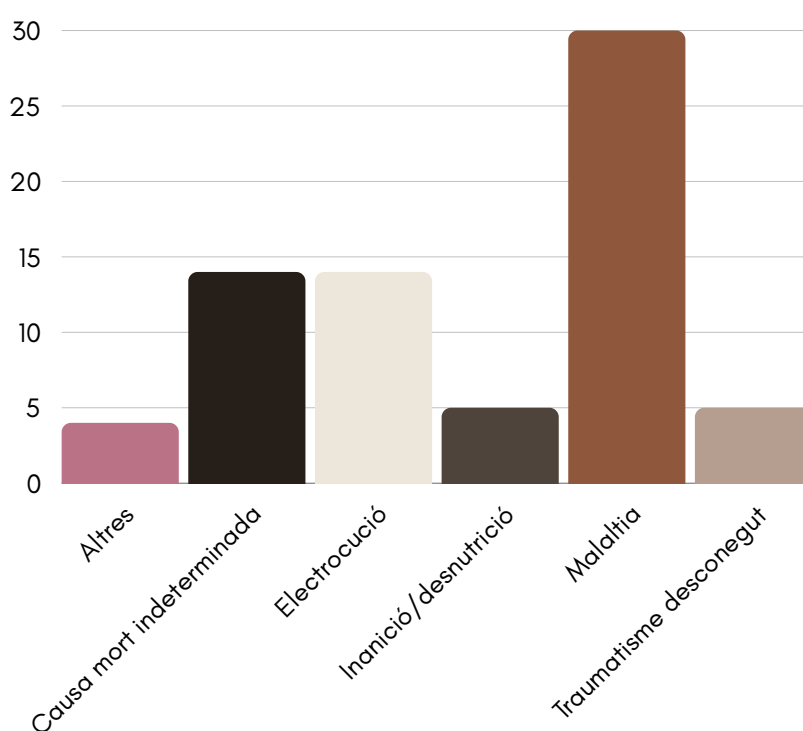

FIGURA 22.

Causas de defunció dels cadàvers determinades a partir de necròpsies.

Romanen al CR

Encara romanen 22 animals al CRFS Me, 20 tortugues mediterrànies que es recuperen de fractures a les closques i 2 exemplars irrecuperables, un falcó i una tortuga de terra.

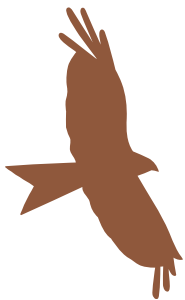

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Marcatge

Les **aus** que s'alliberen s'anellen totes, a excepció de quan no es disposa d'anella específica donada la raresa i excepcionalitat del seu ingrés, dels exemplars que han escapat o bé d'alguns passeriformes criats pel programa de voluntariat de cria a casa, el qual, en funció de la distància de la vivenda respecte al CRFS Me es valora no anellar per evitar episodis d'estrès. Enguany, gràcies a la col·laboració del departament de Medi Ambient del Consell Insular de Menorca, hem pogut marcar amb emissors a 2 polls de milà que han estat criats al CR.

FIGURA 23.

*Milà volander
amb marca
emissora
satel·lital
cedida pel
CIME.*

FIGURA 24.

*Corb marí
anellat amb
anells
metàl·lica.*

Dels **mamífers** que s'alliberen, només es marquen els eriçons amb microxips. La resta de mamífers com ara les espècies cinegètiques (conills), petits carnívors (marts i mostels), insectívors (quiròpters) i rosegadors (rates cellardes), s'alliberen sense marcar principalment per 2 motius: manca de recursos o per no intercedir en estudis poblacionals de grups de recerca que marquen amb metodologia pròpia.

Dels **rèptils** que s'alliberen, s'empra com a tècnica de marcatge la fotoidentificació en tortugues de terra i d'aigua. Els ofidis i els lacèrtics són alliberats sense marcar.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Dades d'espècies amenaçades

Espècie	Categoria	Alliberat	Ingressa mort	Mort al CR	Irrecuperable eutanàsia	Traslladat a un altre CR	Total
<i>Calonectris diomedea</i>	VU	3					3
<i>Caretta caretta</i>	VU	2				18	18
<i>Emys orbicularis</i>	VU	2	2				4
<i>Gulosus aristotelis</i>	VU	2	3	2			7
<i>Ichthyaelus audouinii</i>	VU	3		1	2		6
<i>Milvus milvus</i>	EN	3	16	1	1		21
<i>Myotis capaccinii</i>	EN	1					1
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	VU			2			2
<i>Physeter macrocephalus</i>	VU		1				1
<i>Puffinus mauretanicus</i>	EN	2		1			3
TOTAL							66

FIGURA 25.

Espècies catalogades com “En Perill d’Extinció” (EN) i “Vulnerable” (VU) segons el Llistat RD 139/2011 i que apareixen al Catàleg Balear d’Espècies Amenaçades.

Les tortugues marines han estat rescatades en primera instància pel personal del CRFS Me amb ajuda i col·laboració dels Agents de Medi Ambient i policia portuària, però han estat traslladades a Fundació Palma Aquàrium de Mallorca per a la seva rehabilitació, atès que són els que assumeixen la competència de recuperació de la fauna marina a les illes Balears.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos exòtics i domèstics

Via d'entrada

Un total de 71 exemplars de 15 espècies ingressen al CRFS Me.

Distribució per classes

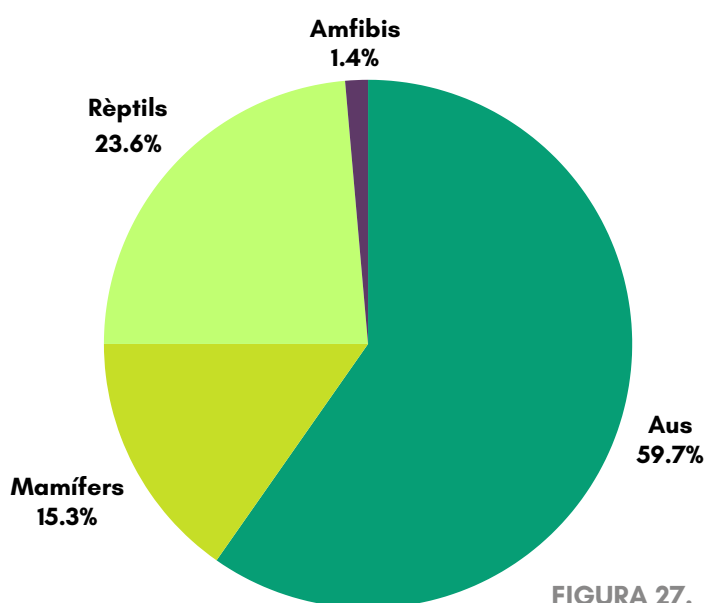

FIGURA 27.

Classes dels animals exòtics i domèstics ingressats i els respectius percentatges.

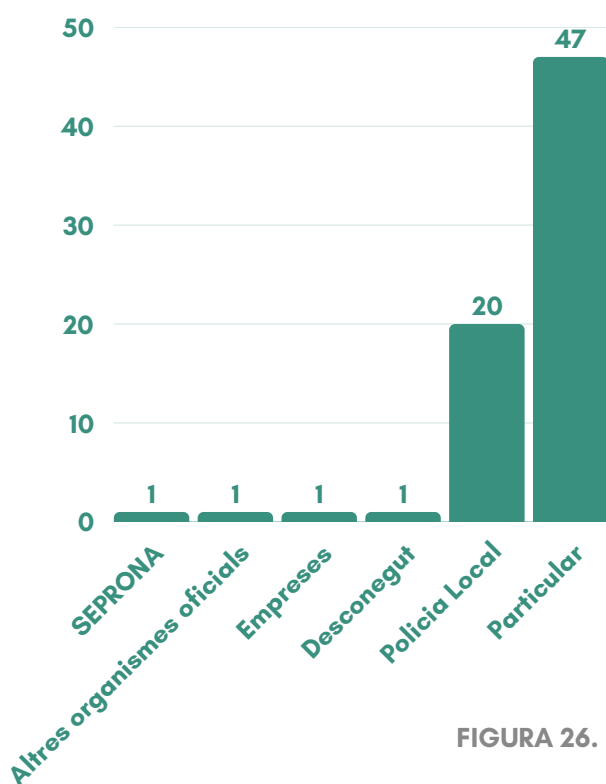

FIGURA 26.

Servei de recollida anual.

Els 71 individus ingressats **representen el 5% del total d'ingressats** (1291), el que suposa una disminució del 37% dels ingressats el 2023.

La classe predominant ha estat la de les **aus** (59.7%), principalment per ingressos de coloms, seguida de la dels **rèptils** (23.6%) (Figura 27), amb exemplars de tortugues de Florida com a espècie més prevalent. Dels **mamífers** (15.3%) destaquen les cries de rata (per confusió amb cries de rata cellarda) i d'**amfibis**, l'únic ingrés, de gripau corredor. Per a més detalls, consultau l'annex IV.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos exòtics i domèstics

Municipis de procedència

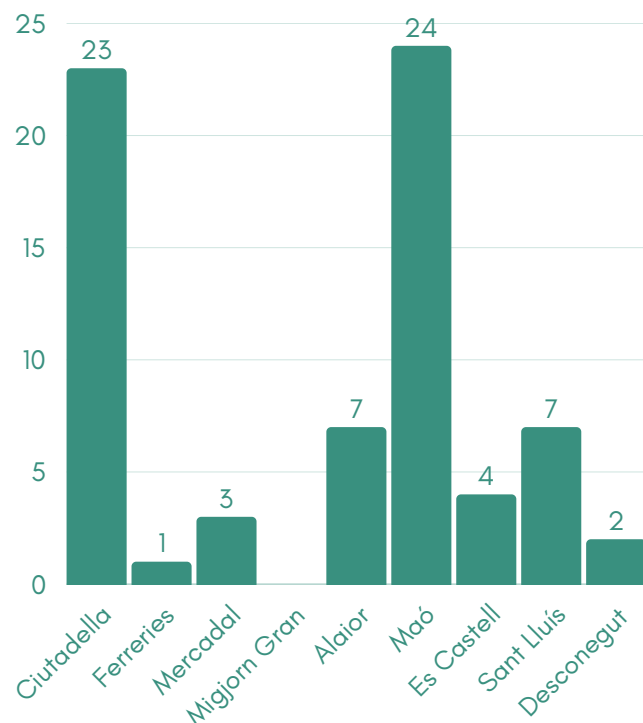

FIGURA 28.

Procedència municipal dels 71 ingressos.

Igual que amb els silvestres, destaquen com a municipis amb major recepció d'animals exòtics i domèstics Maó i Ciutadella, amb 24 i 23 entrades respectivament (Figura 28).

Principals causes d'entrada

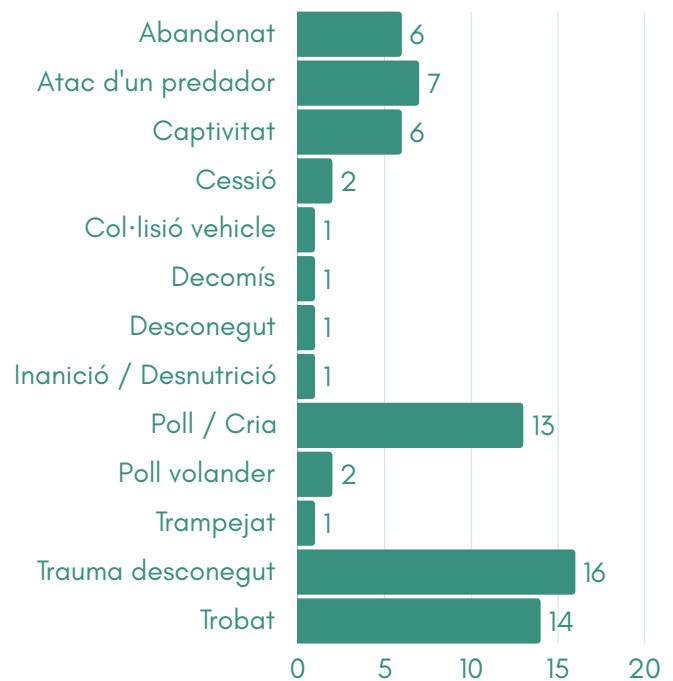

FIGURA 29.

Nombre d'exemplars segons la causa d'entrada.

Les causes més predominants d'ingrés han estat (Figura 29):

- **Traumatisme desconegut** (16). L'espècie predominant han estat els coloms urbans.
- **Trobat** (14). La majoria han estat exòtics extraviats: 4 canaris, un diamant, un agaporni, un ànec mut i 4 tortugues exòtiques.
- **Poll/Cria** (13) i **Poll volander** (2). Principalment entrades de colomins i cries de rata.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos exòtics i domèstics

Resolucions

Les resolucions dels exòtics i domèstics han estat (Figura 30):

- **Eutanàsia** (35.2%). Aplicada a coloms urbans per patir lesions diverses però també a espècies invasores (tortugues de Florida), espècies plaga (rates), entre d'altres.
- **Mort** (21.1%). Animals que ingressen crítics i debilitats. Principalment coloms però també exòtics com agapornis i tortugues de Florida i domèstics (granja) com un poll de gallina.
- **Alliberat** (11.3%). Colomins o coloms que ingressaren magres o cansats.
- **Adoptat** (9.9%). D'aus s'han adoptat 3 canaris i un ànec mut i de mamífers un conill domèstic i dos conillets d'Índies.
- **Roman irrecuperable** (8.5%). Principalment tortugues exòtiques i un diamant mandarí.
- **Retornat** (7%). Animals extraviats i que s'han retornat als seus propietaris (2 coloms missatgers anellats, un conill, un canari i un dragó de Petrie).
- **Ingressa mort** (7%). Un canari i 4 coloms.

Per a més detall, consultau l'annex IV.

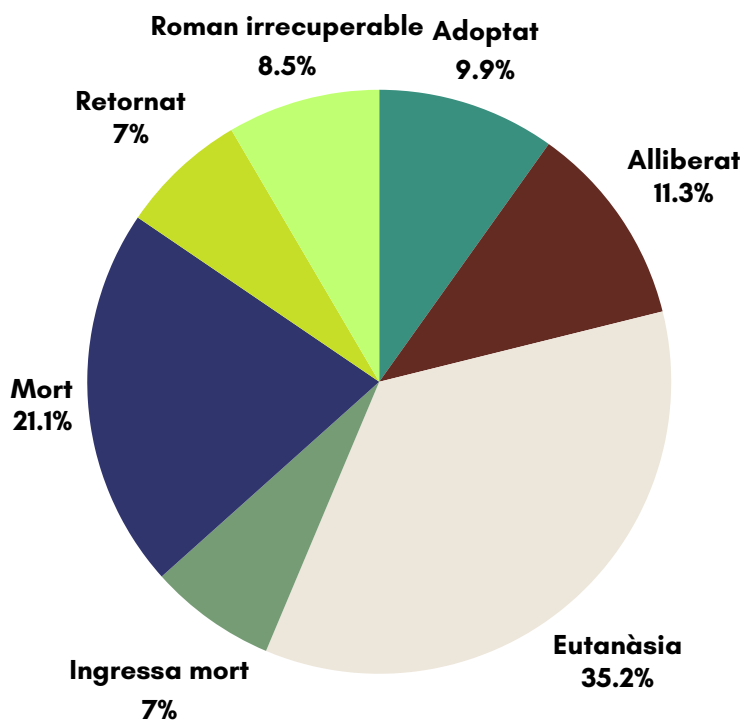

FIGURA 30.

Resolucions dels exòtics i domèstics ingressats.

FIGURA 31.

Conill domèstic adoptat.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Actuacions de rescat d'amfibis

El **canvi climàtic** i la **fragmentació de l'hàbitat** són factors que afecten, d'entre moltes altres espècies, a les poblacions de **calàpet** (*Pseudepidalea viridis*), incidint principalment en el seu cicle reproductiu.

Aquest amfibi requereix de la **disponibilitat d'aigua dolça** per poder depositar les postes, perquè un cop eclosionin els ous, els cabots (capgrossos) puguin créixer fins a poder realitzar la metamorfosi i assolir la condició adulta (Figura 32).

A la natura crieu en **basses temporals**, és a dir, que s'assequen en determinades èpoques de l'any, sobretot a l'estiu, el que permet eliminar els possibles depredadors que hi han arribat fins allà però a la vegada suposa un perill, si s'assequa abans que hagin acabat el seu procés de desenvolupament. No obstant, la pèrdua d'hàbitat des de fa uns anys que ha propiciat a l'espècie a **adaptar-se**, depositant les postes a punts d'aigua permanents, com són les **piscines i safareigs** de cases però també de complexos hotelers.

Els amfibis són molt **vulnerables** a canvis ambientals i tenen baixa tolerància als productes químics que s'apliquen a les piscines per mantenir l'aigua neta. És per aquest motiu que previ a l'acondicionament d'aquestes piscines de cara a la temporada turística es solen fer batudes per part del CRFS Me per diferents zones de l'illa per detectar possibles casos d'actuació de rescat.

Enguany s'han efectuat **3 actuacions** en ambients molt diversos de l'illa de Menorca:

- **Rescat a les piscines del complex hotelier Insotel.** Captura i reubicació dels cabots, juvenils i exemplars adults a altres indrets més apropiats.
- **Retirada de la planta llentia d'aigua (*Lemna minor*) a una bassa de Sant Lluís,** ja que en excés acaba resultant perjudicial per a l'ecosistema de la bassa, afectant a l'oxigenació de l'aigua. En aquest cas, l'actuació era d'habilitar la bassa per assegurar el benestar dels animals.
- **Rescat de cabots d'una bassa natural propera al far de Punta Nati.** Captura i trasllat dels cabots a la bassa del CRFS Me per assegurar tot el procés de la metamorfosi de les larves.

FIGURA 32.

Adult de calàpet. Fotografia d'en Pere Pons Sabater.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Alliberaments destacats de l'any

Fotos de Fèlix Bagur

El COFIB compleix 20 anys!
A Menorca es va celebrar amb una jornada de portes obertes, un tastet de productes de la terra i alliberant rapinyaires.

FIGURA 33.

Com a part de la celebració del 20è aniversari del COFIB es van alliberar 3 òlibes i un milà al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Alliberaments destacats de l'any

Altres alliberaments distingits de l'any...

FIGURA 34.

Dreta. Alliberament d'un soter. L'exemplar de rapinyaire fou trobat per dos particulars que estaven pescant amb una barca recreativa, a unes 4 milles nàutiques de la costa de Ciutadella. Després de 28 dies d'estada al CRFS Me va poder ser alliberat a l'acte de celebració del 30è aniversari de Lithica.

Baix. Alliberament d'un milà a les salines de la Concepció, finca amb acord de custòdia agrària.

FIGURA 35.

Alliberament col·lectiu de mussols al Toro efectuat pels voluntaris i voluntàries que han contribuït i ajudat al funcionament del CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Alliberaments destacats de l'any

Alliberam a na Bona acompanyades d'alumnes de l'IES Biel Martí de Ferreries.

FIGURA 36.

Alliberament d'una tortuga marina rehabilitada a les instal·lacions de Fundació Palma Aquàrium per emmallament a l'aleta a la platja de Son Saura.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Sessions de necròpsies

S'han programat 3 sessions de necròpsies de cadàvers que han lliurat els AMA a les dependències del CRFS Me.

S'han realitzat 68 necròpsies de cadàvers pertanyents a 14 espècies, de les quals 2 es troben d'en perill d'extinció (*Milvus milvus*) i vulnerable (*Gulosus aristotelis*). Una professional veterinària de l'equip del COFIB de Mallorca es va desplaçar específicament a cada sessió. Dels cadàvers amb sospita de mort de casuística antròpica s'han pogut determinar 14 casos d'electrocucions (6 corbs, 6 gavines i 2 milans) i un cas d'atropellament (un milà).

En 10 cadàvers no es va poder determinar la causa de la mort per l'estat d'avançada descomposició de les restes i la resta van morir per causes naturals: atac de depredador (corb marí), caiguda a l'aigua (sebel·lí), inanició (3 milans, un corb marí gros i un soter), malaltia (30 estornells trobats morts de forma conjunta a una zona urbana on 3 tenien múltiples traumatismes) i traumatismes amb objectes desconeguts (2 milans).

Suport a Fundació Palma Aquàrium amb la recollida de mostres d'una cria de catxalot varat a la platja d'es Bot.

FIGURA 37.

Cria de catxalot morta que va arribar a la platja d'es Bot (Ciutadella) i de la qual se'n varen agafar mostres de teixit.

3. EDUCACIÓ AMBIENTAL

L'educació ambiental (EA) és, conjuntament amb la recuperació de la fauna silvestre, un dels objectius primordials del CRFS Me.

Es pretén divulgar els problemes que afecten a la fauna silvestre i promoure la consciència i el respecte pel medi natural. A través dels projectes del GOB, també s'ofereixen eines perquè la ciutadania pugui implicar-se activament en la protecció i preservació dels ecosistemes de Menorca.

Per assolir aquest propòsit, s'organitzen activitats i tallers educatius al llarg de l'any, visites escolars, universitàries i altres col·lectius, jornades de portes obertes, tallers per a famílies, visites guiades a l'estiu, voluntariats i alliberaments col·lectius, entre altres iniciatives.

3. EDUCACIÓ AMBIENTAL

Visites escolars

Al llarg del curs escolar es van rebre a 9 grups d'alumnes de diversos centres educatius.

En aquestes visites l'alumnat va poder aprendre curiositats sobre els animals que es mantenen irrecuperables, així com adquirir coneixement sobre la vida de la fauna autòctona de Menorca i de les principals problemàtiques que deriven de l'activitat antròpica, que els afecten directa o indirectament.

També es va fer un taller amb un grup de mares joves que formen part d'un programa dels Serveis Socials de l'Ajuntament i es va rebre un grup del màster en Biologia i Conservació de la Universitat de Salamanca.

FIGURA 38.

Explicació sobre els rapinyaires nocturns a un grup escolar.

Excursió escola d'adults

FIGURA 39.

Sortida pels voltants de la Naveta dels Tudons com a part del programa de l'Escola d'Adults de Menorca.

A principis d'any es va realitzar una excursió del programa de l'Escola d'Adults de Menorca.

Aquesta va consistir en seguir un itinerari ornitològic pels voltants de la Naveta dels Tudons, mirant d'identificar les espècies d'aus que volaven en aquella zona i acabant amb una visita a les instal·lacions del CRFS Me.

3. EDUCACIÓ AMBIENTAL

Portes obertes

És una oportunitat per venir a conèixer les principals espècies d'animals irrecuperables que viuen al CRFS Me, la seva història del per què estan allà, a la vegada que també es mostren alguns animals silvestres en fases de recuperació.

El 2024 van assistir més de 120 de persones a aquesta activitat d'especial i gran valor per a tot l'equip del CRFS Me.

FIGURA 40.

Jornada de portes obertes.

Visites a l'estiu

Durant el període estival, de juliol a setembre, el CRFS Me va romandre obert de dilluns a dissabte i en horari de capvespre, oferint així a les persones visitants la possibilitat de veure d'aprop els animals, aprofundir el seu coneixement sobre la feina que es fa al CRFS Me i conscienciar-se de la important tasca que se'ls encomana com a societat.

A més, cada dimarts dels mesos d'agost i setembre s'han realitzat tallers en família, educatius i didàctics, encarats a estimular i despertar la curiositat per la fauna als més petits.

Amb tot això, el total de persones que van visitar el centre durant l'estiu puja fins a més de 2400.

4. VOLUNTARIAT

4. VOLUNTARIAT

Al Centre de Recuperació

La figura del **voluntariat** resulta **d'especial importància** per al correcte funcionament del CRFS Me. És gràcies a l'ajuda de les 23 persones que han contribuït al llarg de l'any, que s'han pogut realitzar les tasques de manteniment i millores de les instal·lacions. Sense la seva col·laboració setmanal no s'hagués pogut assumir el bon servei prestat.

Sumant múscul al perfil del voluntariat,enguany també hem pogut comptar amb l'ajuda alterna de **4 voluntaris d'un programa europeu del GOB** i una **alumna en pràctiques** al juliol.

Durant el 2024 s'han fet **51 jornades de voluntariat** centralitzades principalment els dimecres.

FIGURA 41.

Equip de voluntariat d'un bon dimecres.

Programa cria de polls

Un any més, per donar resposta a l'interès de ciutadanes compromeses amb la conservació de la fauna i que es mostra disposada a ajudar, i per donar suport al gran volum de feina durant els mesos en què la majoria d'espècies crien als seus polls, s'ha realitzat el **programa de cria de polls i cries a casa**.

Al programa s'hi han adherit un total de **6 persones** a les que ja se les havia fet una formació sobre maneig, pautes d'alimentació i la cura i higiene dels animals. Les espècies cedides al programa han estat principalment de passeriformes i falzies. Gràcies a la dedicada feina d'aquest grup, s'han pogut criar i alliberar **60 polls**.

FIGURA 42.

Dalt. 3 cries de rata cellarda ingressades al CRFS Me.

Baix. Poll volander de cabot a casa d'una de les voluntàries del programa.

5. FORMACIÓ

Policies locals

L'elevat nombre de telefonades i avisos que s'arriben a rebre en determinades èpoques converteix les comissaries de les policies locals dels diferents pobles de Menorca en uns importants **punts de recepció d'animals** accidentats. Per aquest motiu, es va considerar oportú dur a terme una formació per donar a conèixer les espècies que poden recepcionar en nom del CRFS Me i les que no, la manera en què s'ha de fer, els horaris de recollida, etc. A més, se'ls va proporcionar un protocol físic per a poder-lo consultar en cas de dubte.

Es van poder realitzar les formacions als municipis de **Maó, Ciutadella, Alaior, Sant Lluís, Es Castell i Es Migjorn Gran**.

A part del protocol, també es van equipar totes les comissaries de l'illa amb caps de cartó de dues mides diferents per tal de disposar els animals recepcionats i tovalloles per a mantenir-los en un espai més acollidor fins a la nostra arribada.

FIGURA 44

Formació per a la recepció d'animals del CRFS Me a la Policia Local de Maó

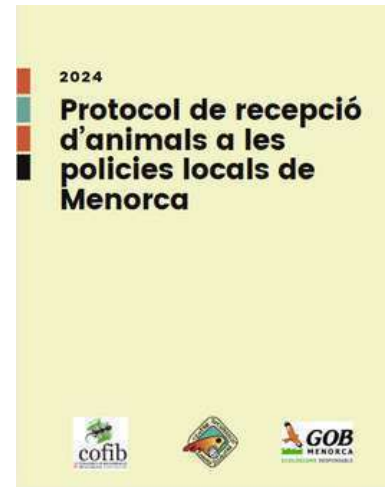

FIGURA 43.

Portada del protocol lliurat a les diferents comissaries de la Policia Local.

FIGURA 45.

Caixes de cartó de dues mides diferents per a la recepció dels animals.

Alumnes en pràctiques

El Centre acull també estudiants interessats en realitzar les pràctiques formatives. Al llarg del 2024 hem tingut una alumna de tercer del centre Universidad CEU Cardenal Herrera - Campus Alfara del Patriarca.

6. DIVULGACIÓ

Al llarg del 2024 el CRFS Me ha tingut l'oportunitat de difondre diverses accions a través de diferents mitjans de comunicació:

- 8 programes a la **ràdio** (1 a IB3 Ràdio, 4 a Onda Cero i 3 a La Ser)
- 1 participació a la **televisió autonòmica** (IB3)

A més, s'ha fet ús de les **xarxes socials del GOB Menorca** (Instagram, i X/Twitter) i el compte del CRFS Me a Facebook (on s'ha arribat als 2261 seguidors) per a la difusió d'informació d'especial rellevància a la ciutadania.

D'aquesta manera, entre d'altres es va poder:

- difondre la tasca del CRFS Me durant la **temporada de cria** i la necessitat de la col·laboració ciutadana en la detecció i les cures primerenques de **polls** que necessiten ajuda
- xerrar sobre la **Memòria Tècnica del 2023**, donant valor a la feina feta
- informar del **protocol** a seguir en cas d'albirament de **tortugues marines i cetacis** varats o emmallats
- difondre la **Jornada de Portes Obertes** i el començament de l'**època de visites** al centre

FIGURA 46.

Polls de rapinyaire rescatats i criats al CRFS Me.

7. COL·LABORACIONS PROJECTES CIENTÍFICS

Projectes

Una altra de les labors que es procura dur a terme al CRFS Me és la col·laboració amb projectes científics en relació amb qualcunes de les espècies amb les que es treballa. Aquestes col·laboracions es duen a terme de diferents maneres segons les necessitats de l'estudi.

Una de les accions a destacar és la col·locació de **transmissors** a individus de milà alliberats, a càrrec del CIME, el que permet estudiar els moviments migratoris d'aquestes aus (Figura 47).

També s'ha col·laborat amb el **Grup d'Investigació en Parasitologia i Ecoepidemiologia Mediterrània** de la Universitat de les Illes Balears en la cessió de cadàvers d'**erició** (*Atelerix algirus*) que presentaven una simptomatologia nerviosa, compatible amb la parasitació per nemàtodes.

Per acabar, aquest any s'han cedit mostres de **Gulosus aristotelis** a l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (**IMEDEA**) per al seu estudi genòmic.

FIGURA 47

Individu de milà durant el procés d'anellament científic i col·locació d'un transmissor

Workshops

Del 9 a l'11 de maig la coordinadora del CRFS Me va tenir l'oportunitat d'assistir al **II Workshop estatal de nidificació de tortugues marines** a l'Aula de Mar, Mallorca. Aquest esdeveniment, organitzat per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, va servir per compartir els diferents protocols d'actuació de les comunitats autònomes del litoral Mediterrani espanyol, amb l'objectiu d'optimitzar les gestions actuals.

8. AGRAÏMENTS

Establiments i entitats

Tota la feina feta durant aquest any ha sigut possible gràcies a la col·laboració d'un gran nombre de persones compromeses amb la conservació de la fauna de la nostra illa, que actuen de manera desinteressada i altruïsta per a que des del CRFS Me poguem desenvolupar la nostra tasca de manera exitosa.

Per començar, volem agrair a tot l'equip del **GOB Menorca** la seva feina incansable en la protecció i conservació del medi natural i l'ajuda que ens proporciona en la recepció i gestió d'animals a les seves oficines. Gràcies al **COFIB** un any més per l'aportació de fons, mitjans, ajuda tècnica i personal, que fa possible que el CRFS Me pugui millorar any rere any.

Una part important de les millores que podem dur a terme al centre es deu a les **donacions** i als **apadrinaments** d'animals provinents de **particulars** que confien plenament en la nostra feina, cosa que agraiem profundament. Gràcies també a l'**Hotel Turquesa Mar** per la seva aportació tant econòmica com material durant aquest any.

La gestió en les recepcions d'animals ferits seria molt més complicada sense la col·laboració dels organismes oficials de l'illa (**Ajuntaments, Polícies Locals, Agents de Medi Ambient, Guàrdia Civil i Seprona**), així com de les clíniques veterinàries **Vets Ciutadella, Vets Ferreries, Pérez Sintes, Clínica Veterinària Es Mercadal i Clínica Veterinària Rafael Coll**.

Parlant de clíniques veterinàries, un agraïment molt especial a **Jaume Pons Bagur**, de la **Clínica Veterinària Jaume Pons**, per la seva feina excepcional en el diagnòstic i tractament i en les indicacions per la cura dels animals ferits i/o malalts que ens arriben.

Agraiem la col·laboració de les **Protectores d'Animals de Ciutadella i de Maó** en la gestió dels animals domèstics perduts, fent ús de les seves xarxes socials i contactes per la difusió dels casos. Gràcies a **Pedrerres de s'Hostal - Lithica** per deixar-nos, un any més, fer ús d'una part del seu espai per a que poguem desenvolupar la nostra feina en un entorn tan especial.

També volem destacar la col·laboració del **Consell Insular de Menorca** i dels **ajuntaments de Ciutadella, Ferreries, Es Mercadal, Es Castell i Maó**.

Volem mencionar també els establiments que han col·laborat en la cessió d'aliments per als animals: **Sa Muradeta, Fruites Jover** i supermercats **Eroski i Alloreus**.

8. AGRAÏMENTS

Establiments i entitats

**Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural**

Consorci per a la Recuperació
de la Fauna

**GOB
MENORCA**

ECOLOGISME RESPONSABLE

FUNDACIÓ
**NATURA
PARC**

**Govern de les
Illes Balears**

Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural

**CLÍNICA
VETERINÀRIA**

JAUME PONS & LÍDIA MASSIP

LITHICA
PEDRERES DE S'HOSTAL

**CONSELL INSULAR
DE MENORCA**

MENORCA
RESERVA DE BIOSFERA

AJUNTAMENT
DE
CIUTADELLA
DE MENORCA

AJUNTAMENT
DE
MAÓ

AJUNTAMENT
DES
MERCADAL

AJUNTAMENT
DE
FERRERIES

AJUNTAMENT
DES
CASTELL

Carns i Embotits Típics

Sa Muradeta

allorems
alimenta la teua vida

fruites jover

EROSKI

Memòria anual 2024 - Centre de Recuperació
de Fauna Silvestre de Menorca

8. AGRAÏMENTS

Equip de treball i col·laboradors

Han sigut moltes les persones que han fet possible tant la recuperació dels animals com el manteniment de les instal·lacions.

Com a equip de treball contractat, **Míriam García Vendrell**, biòloga i coordinadora del Centre, i **Judit Baubí Fuentes, Àngela Pons Martí i Núria Bosch Pons**, biòlogues i tècniques, la nostra feina consisteix en la recollida, tractament, alimentació, marcatge i alliberament dels animals ingressats, a banda de les tasques d'educació ambiental, de manteniment i de dinamització del voluntariat. També de gestionar els avisos que arriben al telèfon del centre i de les tasques administratives i de gestió de dades.

Jaume Pons Bagur, coordinació i suport veterinari, incloent tractaments, cirurgia i radiologia.

Evarist Coll Pino, aquest any com a voluntari, vetllant pel bon funcionament del Centre i sempre disposat a ajudar en tasques tant de manteniment com de gestió d'animals ingressats.

Pere Pons Sabater, voluntari veterà en responsabilitats d'assessorament, manteniment de les instal·lacions i gestió dels animals.

Sergi Marí, coordinador insular del GOB.

Àgueda Escaño, administrativa del GOB.

Sara Vidal i Gemma Izcara, responsables de l'àrea d'Educació Ambiental del GOB.

Pauline Unger, voluntària CES que durant la primera meitat de l'any, a banda de les tasques de neteja i manteniment de les instal·lacions, es va encarregar de la coordinació del voluntariat dels dimecres.

Rafel Monrós, atenció i gestió de les visites durant les tardes d'estiu, monitor dels Tallers en Família.

En la recollida d'animals a les oficines del GOB a Maó: **Àgueda Escaño, Cristina Gomila, Sergi Marí, Jara Febrer, Miquel Camps, Núria Llabrés, Gemma Izcara, Víctor Carretero, Oriol Radalga, Giulia Massaro i Jan Ros**.

Voluntaris en la neteja i manteniment de les instal·lacions, l'atenció dels animals i el suport a tallers, i voluntaris en el trasllat d'animals: **Pauline Unger, Frédérique de Vries, Olga Pozos, Xema Moya, Katja Szameitat, Muntanya Royo, Isel Femenias, Cecília Roca, Bernat Allès, Gustavo Oreggia, Lena Mühlens, Judith Paniagua, Aina Fiol, Hernán Enriquez, Raúl Martínez, Ricard Cabré, Alba Lledó**.

Voluntaris en la cria de polls: **Ángeles Leiva, Glòria Segú, Carla Llorca, Dora Hernández, Nathalie Fillarte, Penélope Negrete, Patricia Balaguer, Rocío Manzanares i Pep Escrivà**.

ANNEXOS

Annex I

A la següent taula apareix el nombre d'aus ingressades, classificades segons l'ordre i l'espècie, i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CR) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Accipitriformes						
<i>Circus aeruginosus</i>	Arpella	2	2	50%		Trampejat, traumatisme desconegut
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Àguila calçada	4	3	33%		Inanició (2), caiguda a l'aigua (1), traumatisme desconegut (1)
<i>Milvus milvus</i>	Milà reial	21	5	60%		Poll (2), desorientació (1), electrocució (1), malaltia (1)
Anseriformes						
<i>Anas platyrhynchos</i>	Collverd	13	13	8%		Poll (12), col·lisió amb vehicle (1)
<i>Aythya ferina</i>	Moretó	1	1			Atac depredador
Apodiformes						
<i>Apus apus</i>	Falzia	58	47	64%		Poll (23), poll volander (14), trobat (6), traumatisme desconegut (5)
<i>Apus pallidus</i>	Falzia pàl·lida	3	3	100%		Trobat (2), poll (1)
Bucerotiformes						
<i>Upupa epops</i>	Puput	14	13	31%		Traumatisme desconegut (6), poll (4), atac depredador (3), col·lisió finestra (1)

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Charadriiformes						
<i>Burhinus oedicnemus</i>	Sebel·lí	11	10	50%		Traumatisme desconegut (3), caiguda a l'aigua (2), col·lisió vehicle (2)
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Gavina d'hivern	3	3			Inanició, malaltia, traumatisme desconegut
<i>Ichthyaetus audouinii</i>	Gavina roja	6	6	50%		Hams/pesca (4), traumatisme desconegut (2)
<i>Larus michahellis</i>	Gavina	47	37	35%		Traumatisme desconegut (18), malaltia (9), electrocució (6), inanició (4)
<i>Scolopax rusticola</i>	Cega	1				Col·lisió vehicle
<i>Aythya ferina</i>	Moretó	1	1			Atac depredador
Columbiformes						
<i>Columba palumbus</i>	Tudó	29	27	30%		Poll (13), poll volander (6), traumatisme desconegut (3)
<i>Streptopelia decaocto</i>	Tórtora turca	33	28	32%		Traumatisme desconegut (8), poll (7), malaltia (6), poll volander (4)
<i>Streptopelia turtur</i>	Tórtora	1				Traumatisme desconegut

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Falconiformes						
<i>Falco peregrinus</i>	Falcó	7	5	20%	1	Atac depredador (1), caiguda a l'aigua (1), col·lisió vallat (1)
<i>Falco tinnunculus</i>	Xoriguer	38	37	59%		Trampejat (13), traumatisme desconegut (8), poll (7), col·lisió vehicle (2), pega/vesc (1),
Galliformes						
<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu	6	6			Poll
<i>Coturnix coturnix</i>	Guàtlera	1	1	100%		Atac depredador
Gruiformes						
<i>Grus grus</i>	Grua	1	1			
<i>Fulica atra</i>	Fotja	1				
<i>Streptopelia decaocto</i>	Tórtora turca	33	28	32%		Traumatisme desconegut (8), poll (7), malaltia (6), poll volander (4)
<i>Streptopelia turtur</i>	Tórtora	1				Traumatisme desconegut
Passeriformes						
<i>Carduelis carduelis</i>	Cadenera	10	10	20%		Poll (5), traumatisme desconegut (3)
<i>Chloris chloris</i>	Verderol	21	21	33%		Poll (8), poll volander (6), traumatisme desconegut (4)
<i>Corvus corax</i>	Corb	6	1			Electrocució (6)

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
<i>Curruca melanocephala</i>	Busqueret capnegre	9	8			Poll volander (4), traumatisme desconegut (3), poll (2)
<i>Delichon urbicum</i>	Cabot	12	11	82%		Poll (4), poll volander (3), traumatisme desconegut (2), trobat (2)
<i>Erithacus rubecula</i>	Rupit	2	2			Col·lisió finestra, col·lisió vehicle
<i>Fringilla coelebs</i>	Pinsà	1	1	100%		Poll
<i>Hirundo rustica</i>	Oronella	3	3	67%		Trobat (2), traumatisme desconegut (1)
<i>Lanius senator</i>	Capsigrany	3	3	67%		Atac depredador, poll, trobat
<i>Monticola solitarius</i>	Pàssera	1	1			Pega/vesc
<i>Muscicapa tyrrenica</i>	Papamosques	3	3	33%		Poll (2), poll volander (1)
<i>Passer domesticus</i>	Gorrió teulader	115	100	41%		Poll (57), poll volander (31), traumatisme desconegut (13), destrucció hàbitat (12)
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Coa-roja de barraca	2	2			Entrada edifici, traumatisme desconegut
<i>Saxicola torquatus</i>	Vitrac	1	1	100%		Caiguda a l'aigua
<i>Sturnus unicolor</i>	Estornell negre	1	1			Poll
<i>Sturnus vulgaris</i>	Estornell	33	3			Malaltia (27), traumatisme desconegut (4), atac depredador (1)

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
<i>Sylvia atricapilla</i>	Busqueret de capell	1	1			Desconegut
<i>Turdus merula</i>	Mèrlera	26	23	43%		Poll (12), traumatisme desconegut (6), atac depredador (3), poll volander (3)
<i>Turdus philomelos</i>	Tord	7	6	17%		Traumatisme desconegut (3), atac depredador (1), col·lisió vehicle (1), desorientació (1), inanició (1)
Pelecaniformes						
<i>Ardea cinerea</i>	Agró blau	1	1			Inanició
<i>Ardea ibis</i>	Esplugabous	14	14	14%		Traumatisme desconegut (6), poll (5)
Podicipediformes						
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Setmesó	1				Malaltia
Procellariiformes						
<i>Calonectris diomedea</i>	Virots gros	3	3	100%		Desorientació
<i>Puffinus mauretanicus</i>	Virots petit	3	3	67%		Desorientació
Strigiformes						
<i>Asio flammeus</i>	Mussol emigrant	1	1			Traumatisme desconegut
<i>Otus scops</i>	Mussol	30	29	62%		Poll volander (7), traumatisme desconegut (6), poll (3), col·lisió vehicle (3), pega/vesc (2)

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
<i>Tyto alba</i>	Òliba	15	12	42%		Poll (5), malaltia (3), traumatisme desconegut (3), col·lisió avió (1), intoxicació (1)
Suliformes						
<i>Gulosus aristotelis</i>	Corb marí	7	4	50%		Atac depredador (1), desorientació (1), ham/pesca (1), inanició (1)
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Corb marí gros	1				Inanició
Total		634	516	41%	1	

Annex II

A la següent taula apareix el nombre de mamífers ingressats, classificats segons l'ordre i l'espècie i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CR) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Carnivora						
<i>Martes martes</i>	Mart	1	1			Col·lisió vehicle

ANNEXOS

Annex II

A la següent taula apareix el nombre de mamífers ingressats, classificats segons l'ordre i l'espècie i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CR) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Cetacis						
<i>Physeter macrocephalus</i>	Catxalot	1				Traumatisme desconegut
<i>Stenella coeruleoalba</i>	Dofí llistat	1				Desconegut
Eulipotifes						
<i>Atelerix algirus</i>	Eriçó	80	74	41%		Inanició (17), atac depredador (15), malaltia (14), cria (10)
Lagomorfs						
<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Conill	12	8	13%		Malaltia (9), atac depredador (1), cria (1), desconegut (1)
Quiròpters						
<i>Myotis capaccinii</i>	Ratapinyada de peus grans	1	1	100%		Entra edifici
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Ratapinyada petita comuna	14	14	57%		Trobat (7), traumatisme desconegut (2), atac depredador (1), caiguda a l'aigua (1)
<i>Quiròpter no identificat</i>		4	4			Atac depredador, cria, inanició, traumatisme desconegut

ANNEXOS

Annex II

A la següent taula apareix el nombre de mamífers ingressats, classificats segons l'ordre i l'espècie i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CR) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Rodentia						
<i>Eliomys quercinus</i>	Rata cellarda	10	10	100%		Destrucció hàbitat (5), cria (4), entra edifici (1)
Total		124	112	45%		

Annex III

A la següent taula apareix el nombre de rèptils ingressats, classificats segons l'ordre i l'espècie i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CR) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Escatosos						
<i>Macropododon mauritanicus</i>	Serp de garriga	3	3	67%		Trobat (2), caiguda a l'aigua
<i>Podarcis sicula</i>	Sargantana italiana	1	1			Traumatisme desconegut
<i>Zamenis scalaris</i>	Serp blanca	1	1			Maquinària agrícola
Testudins						
<i>Caretta caretta</i>	Tortuga marina	18	12	17%	4*	Emmallament (9), desconegut (4), col·lisió vehicle (3), ham/pesca (1)

ANNEXOS

Annex III

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
<i>Emys orbicularis</i>	Tortuga d'aigua	4	2	100%		Trobat (2), atac depredador, caiguda a l'aigua
<i>Testudo hermanni</i>	Tortuga mediterrània	434	428	87%	17	Captivitat (285), trobat (55), decomís (42), col·lisió vehicle (12), maquinària agrícola (9)
Total		461	447	85%	21	

*Aquests exemplars de tortugues marines romanen a les dependències de la Fundació Palma Aquàrium, a Mallorca.

Annex IV

A la següent taula apareix el nombre d'animals exòtics i domèstics que han ingressat, classificats segons l'ordre i l'espècie, l'apèndix de CITES i la seva resolució final.

Espècie	Nom balear	CITES	Adoptat	Alliberat	Eutanàsia	Ingressa mort	Mort	Retornat	Roman irrecuperable	Total
Aus										
Agapornis fischeri	Agapornis de Fischer	II					1			1
Cairina moschata	Ànec mut	III	1							1
Anser anser	Oca domèstica				1					1

ANNEXOS

Annex IV

Espècie	Nom balear	CITES	Adoptat	Alliberat	Eutanàsia	Ingressa mort	Mort	Retornat	Roman irrecuperable	Total
Columba livia	Colom			8	6	4	11			29
Columba livia	Colom missatger				1			2		3
Gallus domesticus	Gall						1			1
Serinus canaria	Canari		3			1		1		5
Taeniopygia guttata	Diamante mandarín								1	1
Mamífers										
Cavia porcellus	Conill de rata		2							2
Oryctolagus cuniculus	Conill		1		1			1		3
Rattus norvegicus	Rata comuna				6					6
Rèptils										
Graptemys pseudogeographica	Falsa Tortuga Mapa	II							1	1
Ocadia sinensis	Tortuga asiàtica	III			1					1
Stenodactylus petrii	Dragó de Petrie							1		1
Trachemys scripta ssp	Tortuga de Florida				9		1		4	14
Amfibis										
Epiladea calamita	Gripau corredor				1					1
Total										71

CONTACTE

Centre de Recuperació de Fauna Silvestre de Menorca

GOB Menorca

Camí des Castell, 53. 07702 Maó

Tel. 971 350 762 / 619 834 597

www.gobmenorca.com | crecup@gobmenorca.com

<https://www.facebook.com/centrederecuperaciode.menorca>